گزارش ۲

محمد بابایی

به دنبال گنج در عراق

هشت کیلومتری رشت، شهر کوچکی به نام «خمام» قرار دارد که در آن با میوه‌ها، یخی درست می‌کنند که هر کسی یک بار مزه آن را بچشد برای همیشه اسیر طعم بهشتی‌اش می‌شود. برای شروع تصمیم گرفتم این محصول محلی را در بازار کشور همسایه غربی عرضه کنم.

راه‌اندازی یک کسب‌وکار کوچک جهت عرضه این محصول در هر کدام از شهرهای ایران حداقل ۱۵۰میلیون سرمایه لازم دارد و در عراق حداقل دو برابر این سرمایه لازم بود، اما من حتی پول سفر را نداشتم و باید حداقل حقوق دو ماه خبرنگاری را کنار می‌گذاشتم تا می‌توانستم به شهرهای هدف برسم که اول سلیمانیه و بعد نجف بود.

اواسط اردیبهشت سال گذشته با اتوبوس از ترمینال غرب مستقیم عازم سلیمانیه شدم و سرانجام ساعت دو عصر به مقصد رسیدم و مستقیم به کنسولگری رفتم. در آنجا آدرس یک سرمایه‌گذار ایرانی را گرفتم که شعبه «بستنی نعمت» را در سلیمانیه افتتاح کرده بود، مشاوره‌اش بسیار مفید و کمک کننده بود. تا آخر شب پیاده و گاه با تاکسی خیابان‌های شهر را طی کردم و به این نتیجه رسیدم که سلیمانیه نمی‌تواند برای ایده من مناسب باشد و فردای روزی که رسیده بودم زمینی به تهران بازگشتم.

تقریباً ۱۰ روز بعد در حالی که حقوق اردیبهشت‌ماه را تازه دریافت کرده بودم، از ترمینال غرب این بار به مقصد مرز «مهران» سوار اتوبوس شدم و از آنجا با سواری به سمت «نجف» حرکت کردم. از طریق «اتاق مشترک بازرگانی ایران و عراق» شماره رایزن اقتصادی کشورمان در کنسولگری نجف را گرفتم و با یکی آنها از قبل درباره ایده‌ام حرف زده و بعضی از مطالبم را برایش ارسال کردم که تنها داشته‌های من بودند.

دیر وقت به نجف رسیدم و مستقیم به کنسولگری رفتم و به صورت اتفاقی وارد جلسه‌ای شدم که آقای «عارف عباسی» رایزن اول با بازرگانی از کشورمان حضور داشت. از اشراف، نگاه مثبت و جسورانه‌اش امیدوار شدم. وی با استقبال از ایده‌ام مرا به یکی از کارمندان عراقی‌الاصل کنسولگری معرفی کرد تا راهنمایی‌ام کند. از شانس خوب من، برادرش به تازگی مغازه بستنی فروشی در نزدیکی «مسجد کوفه» زده بود و پذیرفت که او را راضی کند تا گوشه‌ای از مغازه خود را در اختیار من بگذارد.

قرار شد بعد از افطار در مغازه دیدار کنیم تا درباره شرایط شراکت و همکاری گفت‌وگو کنیم. طرف عراقیم به فرشته می‌ماند و بی‌دریغانه هر آنچه را که در امکانش بود در اختیارم گذاشت و من متعهد شدم تنها دانش و یکی از سه دستگاه اصلی مورد نیاز (یخچال‌های بشکه‌ای) را تا عید فطر تهیه کنم، این به معنی کاهش ۹۰ درصدی سرمایه مورد نیاز بود و باورم نمی‌شد این گونه معجزه‌آسای کارم درست شود. شب همان روزی که رسیده بودم، برگشتم و از سر کارم استعفا دادم.

فقط دو هفته به عید مانده بود و حداقل ۳۰ میلیون تومان پول لازم بود، اما من فقط ۵میلیون تومان داشتم. به هر زحمتی شده مابقی را تهیه کردم و توانستم عیدفطر محصول را در معرض ذائقه شهروندان عراقی قرار دهم و بازخورد شگفت‌انگیزی گرفتم. درست همانطور که پیش‌بینی کرده بودم هر کسی یک بار امتحان می‌کرد، برای همیشه باز می‌آمد؛ اما با گذشت روزها برآورده‌ایم از دستیابی به درآمد مالی واقع‌بینانه‌تر می‌شد. درآمد کل ماه اول ۱۱میلیون تومان شد که براساس توافق تقسیم به سه قسمت می‌شد، بدین ترتیب پس از جداکردن خرج و هزینه‌های جاری، سود خالص بین من و صاحب مغازه نصف می‌شد. ۳/۵ میلیون تومان کمی بیشتر از حقوق خبرنگاری بود. درآمد ماه دوم نیز در همین حدود شد و این اصلاً خوشایند نبود و حداقل باید یک سال «خاکش» را می‌خوردم تا به مرحله شکوفایی برسم. در نهایت تصمیم گرفتم با واگذاری سهم خود به شریک عراقی به حضور دو ماهه خود در بازار عراق پایان دهم، در حالی که نمی‌دانستم خود را پیروز بدانم یا شکست خورده!

■ سرزمین طلایی و توفانی

اگرچه نتوانستم به رؤیاهای خود برسم که در مرحله اول به دلیل کم تجربگی و مشکلات شخصی بود، اما بیش از پیش ایمان آوردم، عراق سرزمین فرصت‌های طلایی برای ماجراجویان اقتصادی است. هر کسی در اولین ورود به خاک این کشور به ویژه شهرهای جنوبی به راحتی می‌تواند ویرانی‌های ناشی از دهه‌ها دیکتاتوری و جنگ‌های صدام، تحریم‌ها و بمباران‌های غرب و تخریب داعش را ببیند. سال گذشته که خبری از ویروس کرونا نبود، برآورد می‌شد این کشور برای بازسازی و رفع عقب‌ماندگی‌های خود دست کم به ۲۰۰میلیارد دلار نیاز دارد و با توجه به اینکه حدود ۵میلیون بشکه نفت می‌فروشد در تأمین مالی خود مشکل نخواهد داشت و از آنجا که ایرانیان مزیت‌های جغرافیای، تاریخی، مذهبی، دفاعی و سیاسی دارند بیش از هر کسی مستحق حضور در این بازار هستند.

در طول ۶۰روزی که در نجف زندگی کردم، تمامی این شاخص‌ها را می‌توانستم لمس کنم و از تک‌تک مشتریانم جز احترام و صمیمیت چیزی دیگری نمی‌دیدم، زمانی که می‌فهمیدند ایرانی هستم. برخلاف تبلیغات خیلی از کالاهای ایرانی در میان مردم عراق محبوب هستند، هر چند در نبود حمایت دولتی فراگیر آنها بدون پشتیبان رها شده‌اند و یتیم به نظر می‌رسند، اما مهم‌ترین مشکل برای فعالیت اقتصادی شرایط بی‌ثبات سیاسی است که ریشه در عوامل متعدد از جمله دخالت بیگانگان دارد و مانع از نهادینه‌شدن روابط اقتصادی بین دو کشور شده و هر لحظه باید در این دنیای آشوب‌زده و منطقه توفانی منتظر اتفاق جدیدی بود. یک ماه پس از بازگشتم ناگهان ناآرامی‌ها در شهرهای عراق شروع شد و با آتش کشیدن کنسولگری کشورمان در نجف نشان ضدایرانی گرفتند که خود آغازگر یک سلسله تحولات فشرده و بنیادینی بود، از جمله استعفای دولت عبدالمهدی، ترور سردار قاسم سلیمانی، موشکباران پایگاه امریکایی عین الاسد، تشکیل دولت پرحرف و حدیث مصطفی کاظمی که پس از دو بار ناکامی مجلس عراق صورت گرفت. حالا نزدیک به یک سال از شروع ناآرامی‌ها در شهرهای عراق می‌گذرد و هنوز این سؤال در ذهنم مطرح می‌شود، چگونه آن همه صمیمیت و علاقه به ایرانیان این گونه عکس شکل گرفت و نمایانده شدا؟ در نهایت جوابی پیدا نمی‌کنم جز نبود روابط اقتصادی نهادینه شده که ریشه‌های تاریخی دارد و زمینه فرصت طلبی بیگانگان را فراهم می‌آورد. از زمانی که بعثی‌ها در بغداد به قدرت رسیدند، روابط اقتصادی ایران و عراق به حداقل کاهش پیدا کرد و بر اثر جنگ نزدیک به یک دهه روابط اقتصادی کامل قطع شد و ساختارها و زیرساخت‌هایی هم که وجود داشت از بین رفت. در زمان تحریم نیز بیشتر یک رابطه احساسی و هیجانی شکل گرفت و چون عراقی‌ها در محاصره بودند با هر شرایطی روابط اقتصادی را می‌پذیرفتند و هر کالایی با هر کیفیتی پذیرفته می‌شد که در نتیجه آن شاهد بعضی «بدآموزی‌ها» بودیم. پس از سقوط صدام حسین، عراق به یک بازار رقابتی تبدیل شد و تا خواست نفسی بکشد، داعش ظهور یافت و منابع این کشور صرف مبارزه با این گروه سیاه شد و درست زمانی که انتظار می‌رفت پس از شکست داعش مرحله «بازسازی» عراق آغاز شود، ناآرامی‌ها کلید خوردند و اتفاقات متعاقب آن رخ دادند که در بالا ذکر شد و حالا شیوع ویروس جهانی کرونا، سقوط قیمت نفت و جنون بیش از پیش امریکا برای استفاده از تحریم‌ها باعث شده تا خیلی از ساختارها و مفروضات اقتصاد سیاسی بین‌الملل با چالش‌های نوین و کم‌سابقه مواجه شوند که به طبع بازتاب خود را در سطح روابط اقتصادی بین دو کشور عراق و ایران نیز می‌گذارد. اینکه چگونه باید این چالش‌ها را به فرصت تبدیل کرد، سؤالی که تهران بیش از هر زمانی باید از خود بپرسد و شاید به همین دلیل نیز است که به نظر می‌رسد، با گارد اقتصادی به استقبال دولت جدید در عراق رفته است.

گزارش یک

وحید حاجی‌پور

پایان توافق اوپک، آغاز جنگ جدید قیمت‌ها را رقم می‌زند

دست نفتی‌ها روی ماشه افزایش تولید

پس از همه‌گیری ویروس کرونا، صنعت نفت شیل ایالات متحده با بیشترین آسیب نسبت به سایر صنایع روبه‌رو شده است. قیمت نفت به دلیل سقوط تقاضا، با کاهش چشم‌گیری روبه‌رو شده و زمان بازگشت رونق به بازار طلای سیاه به دلیل افزایش میزان نفت ذخیره شده و جنگ قیمت اعضای اوپک پلاس به ویژه عربستان سعودی و روسیه در هاله‌ای از ابهام قرار دارد.

در ایالات متحده ما با داستان متفاوتی روبه‌رو هستیم. ۲۰آوریل، برای نخستین بار نفت وست‌تگزاس اینترمدیت در قیمت منفی ۴۰دلار به فروش رفت. به رغم بهبود اندک قیمت جهانی نفت، اما قیمت نفت شیل همچنان کمتر از ۴۰دلار است. با این عدد به سختی می‌توان هزینه‌های تولید را پوشش داد. در سازند پرمین، دومینوی ورشکستگی شرکت‌های صنعت شیل آغاز، صدها چاه تعطیل و صدها هزار نفر از کارکنان شرکت‌های نفتی اخراج شدند.

این رکود بزرگ باعث‌شده تا در مورد سرنوشت نفت شیل امریکا، پیش‌بینی‌های مختلفی مطرح شود. هرچند باید در گام نخست به زمان بازگشت تقاضا به میزان پیش از آغاز بحران کرونا اندیشید.

در هفته جاری، بلومبرگ در مقاله‌ای به بررسی سناریوهای آینده بازار نفت پرداخته است. در این گزارش می‌خوانیم: با پایان فاجعه کنونی ویروس کرونا، بازار جهانی نفت دگرگون خواهد شد، اما مهم‌ترین اتفاق بهت‌برانگیز را باید در افزایش وابستگی دنیا به نفت اوپک دانست و برای تحقق این دورنما باید همچنان صبر کرد. اعضای اوپک در حال دستکاری تولید خود برای کسب سهم بازار بیشتر و به امید افزایش قیمت‌ها هستند. آنها پس از همه‌گیری کرونا وادار شدند تا تولید خود را کاهش زیادی دهند. در هفته اخیر نیز اعضای اوپک پلاس بر تداوم سهمیه‌ها تا سال ۲۰۲۲ میلادی تأکید کردند.

آنها به عنوان پرچمداران تولید نفت ارزان امیدوار هستند، با پایان بحران کنونی و خروج از سایه، بار دیگر به بازیگر کلیدی بازار تبدیل شوند.

■ **اوپک، برنده اصلی**

میشل دیلا ویگنا، مدیر پژوهش‌های صنعت انرژی در گروه گلدمن ساکس در گفت‌وگو با بلومبرگ می‌گوید: از نظر سهم بازار، اوپک را باید برنده دور از دسترس فاجعه همه‌گیری کرونا و سقوط تقاضا دانست. آنها از کاهش و توقف سرمایه گذاری در پروژه‌های اکتشاف و تولید مناطق مختلف دنیا سود خواهند برد؛ چراکه بهترین کارت‌های بازی را در این پوکر پیچیده در اختیار دارند.

من معتقدم از هم‌اکنون نمی‌توان این پیش‌بینی‌ها را پذیرفت. دولت‌های عضو کارتل اوپک در ۶۰سال اخیر، فراز و نشیب‌های زیادی را پشت سر گذاشته‌اند. مثلاً پس از سقوط قیمت نفت در سال ۲۰۱۴ میلادی، سرمایه‌گذاری در پروژه‌های بالادستی صنعت نفت به شدت کاهش یافت. بدین ترتیب با افزایش تدریجی تقاضا، دولت‌های اوپک توانستند پس از سال‌ها عقب‌نشینی، سهم بازار خود را افزایش دهند. هرچند تولیدکنندگان نفت شیل نیز در این دوره بر کارایی خود افزودند و هزینه‌های تولید از سازندهای غیرمتعارف را کاهش چشمگیری دادند.

■ **نفت شیل در بن‌بست تاریخی؟!**

پرسش کلیدی این است که آیا صنعت شیل می‌تواند این چالش بزرگ را پشت‌سر گذارد؟ تعدادی از کارشناسان معتقدند این بخش می‌تواند از آزمون بزرگ فرار و موفق خارج شود.

■ **آینده‌ای مبهم**

دانیل یارگین، تحلیلگر نامدار صنعت نفت می‌گوید: به هر حال در ماه‌های اخیر، حباب صنعت شیل کوچک‌تر شده و تعدادی قابل توجهی از شرکت‌های فعال در سازند پرمین با وجود داشتن منابع و دارایی‌های هنگفت، اعلام ورشکستگی کرده‌اند، اما با این اقدام سایر شرکت‌ها می‌توانند از فرصت پدید آمده برای افزایش توانایی‌های خود بهره ببرند.

یارگین تنها کارشناسی نیست که با خوش‌بینی به آینده می‌نگرد. تعدادی از متخصصان بازار معتقدند با تداوم تعطیلی چاه‌های نفت و کاهش تولید، شاهد ایجاد شکاف عرضه خواهیم بود، بنابراین با بازگشت عرضه به سطح گذشته، شاهد افزایش قیمت‌ها خواهیم بود. به همین دلیل از سناریوی نفت ۱۰۰ دلاری با پایان کرونا سخن گفته می‌شود.

بازار نفت در هاله‌ای از مه قرار دارد و پیش‌بینی آینده دشوارتر از همیشه شده است. در مورد شکاف عرضه نفت نیز نمی‌توان با قاطعیت سخن گفت. شرایط کنونی با وجود پاره‌ای تفاوت‌ها، شباهت‌های زیادی با شوک‌های گذشته دارد، اما بسیاری از فعالان بازار معتقدند اوپک پس از پشت‌سر گذاشتن این بحران، قدرتمندتر از گذشته به رینگ خونین بازار باز خواهد گشت. تعدادی از مراکز مطالعات بازار نفت اعلام کرده‌اند، نفت شیل بار دیگر به میدان مبارزه باز خواهد گشت، هرچند عده‌ای نیز از افول صنعت نفت شیل سخن می‌گویند.

جهان ما در حال گذار به سوی دنیایی سبز است. در مجمع جهانی اقتصاد نیز سخنرانان بر این موضوع تأکید کردند. پس از همه‌گیری کنونی کشورهای زیادی در حال بازنگری برنامه‌های خود در بخش انرژی با محوریت انرژی‌های تجدیدپذیر هستند. خبر خوب اینکه تعدادی از کارکنان اخراج شده از صنعت شیل در تأسیسات تولید انرژی‌های پاک استخدام شده‌اند. اوپک به عنوان بزرگ‌ترین نهاد نفتی، روزهای دشواری را پشت‌سر گذاشته است. رهبران آرامکو از رسیدن تقاضای نفت دنیا به اوج خود سخن می‌گویند، گویی همه پیش‌بینی‌های گذشته را فراموش کرده‌اند، اما آیا با پایان کرونا، بار دیگر شاهد جنگ قیمت‌ها در بازار نفت خواهیم بود؟ البته از هم‌اکنون این جنگ را باید کابوسی برای صنعت نفت شیل و تولیدکنندگان پرهزینه بازار دانست، نبرد بزرگ آغاز شده است.

منبع: **Oilprice.com**

اقتصاد کلان

تورم حمل و نقل ۴۹ درصد

نگاهی به جزئیات تورم کالا و خدمات مصرفی خانوارهای کشور در خرداد امسال نشان می‌دهد تورم نقطه به نقطه بخش حمل‌ونقل ۴۸/۶ درصد بوده است.

به گزارش مهر، تغییر شاخص قیمت کالا براساس ماه مشابه در سال قبل، شاخصی است که می‌تواند اطلاعات مناسبی از تغییر حجم سفره خانوار بدهد. در ماه خرداد، این نرخ تورم به ۲۲/۵ درصد رسید، یعنی به طور متوسط خانوارها ۲۲/۵ درصد برای مخارج زندگی خود بیشتر از خرداد ۹۸ هزینه کرده‌اند؛ اما این هزینه برای خانوار شهری و روستایی تفاوت‌هایی داشته است که توجه به آن می‌تواند بابت سیاست‌گذاری‌های مربوطه مورد توجه قرار گیرد. نرخ تورم نقطه‌ای برای خانوارهای شهری ۲۲/۷ درصد می‌باشد که نسبت به ماه قبل ۱/۴ واحد درصد افزایش داشته است. همچنین این نرخ برای خانوارهای روستایی ۲۱/۱ درصد بوده که نسبت به ماه قبل ۱/۸ واحد درصد افزایش داشته است. بررسی‌ها در زمینه هزینه خانوار در بخش مسکن نشان می‌دهد که به صورت میانگین مردم کل کشور برای مسکن نسبت به خرداد پارسال ۲۱/۷ درصد بیشتر هزینه کرده‌اند. تورم ۱۲ ماه منتهی به خرداد برای این موضوع ۲۲/۶ درصد بوده و همچنین تورم مسکن نسبت به ماه قبل یعنی اردیبهشت سال ۹۹، به میزان ۱/۴ درصد رشد داشته است. بررسی تغییر قیمت در بخش شهری نشان می‌دهد تغییر قیمت مسکن در خرداد ۹۹ نسبت به خرداد ۹۸، ۲۲/۲ درصد و تغییر قیمت مسکن در بخش روستایی، ۱۵/۶ درصد بوده است. بررسی‌ها در زمینه هزینه خانوار در بخش گوشت قرمز و سفید و فرآورده‌های آنها نشان می‌دهد که به صورت میانگین مردم کل کشور برای گوشت قرمز و سفید و فرآورده‌های آنها نسبت به خرداد پارسال ۱/۶ درصد بیشتر هزینه کرده‌اند. تورم ۱۲ ماه منتهی به خرداد برای این خوراکی ۲۴/۷ درصد بوده و همچنین تورم گوشت قرمز و سفید و فرآورده‌های آنها نسبت به ماه قبل یعنی اردیبهشت سال ۹۹، به میزان ۳/۷ درصد رشد داشته است. بررسی تغییر قیمت گوشت قرمز و سفید و فرآورده‌های آنها در بخش شهری نشان می‌دهد تغییر قیمت این خوراکی در خرداد ۹۹ نسبت به خرداد ۹۸، ۱/۸ درصد و تغییر قیمت این خوراکی در بخش روستایی، ۰/۷درصد بوده است. نکته قابل توجه آنجاست که نرخ تورم نقطه‌به‌نقطه گوشت قرمز و ماکیان برای خانوار روستایی منفی ۰/۶ بوده است.

انرژی

هدف‌گذاری ترکیه برای ربودن بازار گاز نخجوان از ایران

نوشداروی وزارت نفت پس از فرصت‌سوزی در بازار منطقه

هفته گذشته ترکیه مناقصه پروژه خط لوله ایغدیر به نخجوان را برگزار کرد و قصد دارد پس از اتمام قرارداد ایران برای سوآپ گاز به نخجوان در پنج سال آینده، جایگزین ایران در این بازار شود.

محمدامین‌راد، کارشناس انرژی در گفت‌وگو با فارس با اشاره به اهمیت صادرات گاز برای ایران گفت: اهمیت صادرات گاز بیش از آنکه اقتصادی باشد، سیاسی است و در حقیقت وجه سیاسی آن در تعامل بین کشورها خیلی پررنگ است. عمدتاً قراردادهای صادرات گاز در لایه اقتصادی بسته نمی‌شود و قرارداد در لایه سیاسی منعقد می‌شود، اما مباحث اقتصادی نیز روی آن تأثیرگذار است. بنابراین در این قراردادها معمولاً دو رئیس‌جمهور یا وزیر دو کشور با هم تعامل می‌کنند، نمونه آن هم قرارداد صادرات گاز ایران به ترکیه است و همچنین قراردادهای صادرات گاز روسیه به اروپا که خود پوتین نیز در آن دخیل بود.

■ **نوشداروی وزارت نفت**

این کارشناس انرژی اظهار داشت: این موارد نشان می‌دهد که اگر موضوع صادرات گاز در لایه سیاسی یا در لایه وزیر نفت و بالاتر پیگیری شود، به نتیجه می‌رسد. به تازگی هم وزیر نفت بعد از انتخاب‌شدن احسان عبدالجبار اسماعیل به سمت وزیر نفت عراق، بلافاصله با او مذاکره و او هم اعلام کرد که به راحتی نمی‌تواند واردات گاز از ایران را جایگزین کند و دنبال این هستند که در بلندمدت این کار را انجام دهند.

وی گفت: اگر ما بخواهیم صادرات گازمان به عراق ادامه یابد، باید در بلندمدت این موضوع را در دستور کار قرار دهیم و در لایه سیاسی این موضوع را پیگیری کنیم. در بحث ترکیه وقتی محمدجواد ظریف به این کشور سفر و در رابطه با تعمیر خط لوله مذاکره می‌کند، اعلام می‌شود در چند روز آینده این خط تعمیر خواهد شد. این نشان می‌دهد اگر در لایه سیاسی کار صادرات گاز دنبال شود، به نتیجه می‌رسد.

راد اضافه کرد: متأسفانه ما در هفت سال گذشته این کار را انجام نداده‌ایم و اولویت ما تعامل با کشورهای خارج از منطقه بوده است و کشورهای منطقه را چندان تحویل نگرفته‌ایم. برای مثال بدترین نحوه برخورد را با ترکمنستان داشتیم؛ در تعامل گازی با عراق هم قرارداد صادرات گاز به ترکیه را کاملاً رها کردیم. در بحث صادرات گاز به پاکستان هم آن وامی که قرار بود برای احداث خط لوله بدهیم و بعد به صورت اقساطی روی مبلغ صادرات گاز دریافت کنیم را لغو کردیم. این موارد نشان می‌دهد در دوران تصدی بیژن زنگنه بر وزارت نفت تعاملات با منطقه به بدترین نحو ممکن انجام شده است. این کارشناس انرژی اظهار داشت: بعد از فرصت‌سوزی هفت ساله، حال به تازگی به دلیل تحریمی که اعمال شد، تعاملات وزارت نفت با کشورهای منطقه شروع شده و متأسفانه زمانی این اقدامات خوب در حال انجام است که بسیاری از فرصت‌ها را از دست داده‌ایم. برای نمونه ترکیه از چندین مسیر واردات گاز را آغاز کرده است و امارات هم برای خودش پایانه ال.ان.جی می‌زند و عراق هم گزینه‌های دیگری را برای خودش پیدا می‌کند، پاکستان هم بر واردات ال.ان.جی قطر و امریکا متمرکز شده و ترکمنستان خط لوله جدید به سمت چین کشیده است. این تحولات نشان می‌دهد که وزارت نفت دیر عمل کرده و این تعلل ضربه سنگینی به کشور وارد می‌کند.

■ **هدف‌گذاری ترکیه برای ربودن بازار گاز نخجوان**

راد با اشاره به رقابت گازی ایران و ترکیه برای سوآپ گاز به نخجوان گفت: هفته‌گذشته ترکیه مناقصه پروژه خط لوله ایغدیر به نخجوان را برگزار کرد؛ نخجوان یک جمهوری خودمختار است و مجموعه‌ای مرتبط به جمهوری آذربایجان بوده، اما به واسطه جنگ‌هایی که بین آذربایجان و ارمنستان وجود داشته این منطقه از سرزمین اصلی فاصله افتاده و تحت حمایت آذربایجان است، اما مرز مشترک با این کشور ندارد. به همین دلیل آذربایجان برای اینکه منابع انرژی را به نخجوان برساند قراردادی در سال ۲۰۰۴ با ایران منعقد کرد. طبق این قرارداد ایران مقداری گاز به نخجوان سوآپ می‌کند. یعنی ما از منطقه آستارا در آذربایجان گاز تحویل می‌گیریم و در منطقه نخجوان به این منطقه تحویل می‌دهیم. این کارشناس حوزه انرژی افزود: این قرارداد ۲۰ ساله است و از سال ۲۰۰۵ اجرایی شده و تا ۲۰۲۵ ادامه دارد. در این قرارداد سالانه ۳۵۰ میلیون متر مکعب گاز به نخجوان معادل روزی یک میلیون متر مکعب توسط ایران سوآپ می‌شد. برای این توافق سوآپ گازی ایران ۱۵ درصد گاز صادراتی آذربایجان را به عنوان کارمزد انتقال برمی‌دارد. این قرارداد تا پنج سال دیگر اعتبار دارد، ولی ترکیه در سال‌های اخیر برنامه‌ریزی کرده است تا منابع واردات گازی خود را متنوع کند و در حال تبدیل‌شدن به هاب گازی در منطقه است. در این راستا یکی از پروژه این کشور این است که جای ایران را در سوآپ گاز به نخجوان بگیرد.

تالار شیشه‌ای

نام شرکت	قیمت پایانی	تغییر قیمت
پرداخت الکترونیک سامان کیش	۲۶۹۸۶	۴۴۹۸
سرمایه‌گذاری غدیر(هلدینگ	۵۸۳۸	۵۸۶
تأمین سرمایه بانک ملت	۶۵۱۸	۶۰۵
فرآورده‌های نسوز پارس	۱۵۶۹۹۷	۱۴۵۹۶
عمران و توسعه فارس	۱۱۳۲۵	۱۰۵۲
تامین ماسه ریخته گری	۵۴۶۰۰	۴۷۴۷
سیمان کرمان	۱۵۲۰۰	۱۱۵۲
نفت پارس	۲۲۵۹۰	۲۰۰۲
غلتک سازان سپاهان	۲۷۶۹۹	۱۱۱۷
مارگارین	۱۶۹۰۵	۸۰۵
ملی سرب و روی ایران	۵۵۸۶۳	۲۶۶۰
توسعه معادن روی ایران	۲۳۸۷۹	۱۱۳۷
سرمایه گذاری کشاورزی کوثر	۲۶۳۸۳	۱۲۵۶
خدمات انفورماتیک	۲۴۳۴۸	۱۱۵۹
پمپ‌سازی ایران	۲۷۷۷۶	۱۳۲۲
صنایع پتروشیمی خلیج فارس	۹۴۳۴	۴۴۹
پالایش نفت تهران	۷۸۸۰	۳۷۵
کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران	۱۹۳۷۶	۹۲۲
گسترش نفت و گاز پارسیان	۸۸۷۱	۴۲۲
لیزینگ خودرو غدیر	۷۵۴۸	۳۵۹
سرمایه‌گذاری صنعت نفت	۱۱۶۹۱	۵۵۶
سرمایه گذاری صدر تامین	۷۰۲۵	۳۳۴
سرمایه گذاری صندوق بازنشستگی	۷۳۴۳	۳۴۹
ایران یاسا تایر و رابر	۱۳۹۹۵	۶۶۶
س.نفت و گاز و پتروشیمی تأمین	۵۳۹۰	۲۵۶
گروه پتروشیمی س.ایرانیان	۵۳۰۸	۲۵۲
ماشین سازی اراک	۷۹۸۶	۳۸۰
سایپا شیشه	۲۵۷۴۷	۱۲۲۶
سیمان ایلام	۹۶۱۱	۴۵۷
بانک سینا	۶۱۵۹	۲۹۳
فولاد امیرکبیر کاشان	۳۴۹۰۴	۱۶۶۲
سرمایه گذاری پردیس	۴۴۹۷	۲۱۴
صنایع ریخته گری ایران	۴۲۶۹	۲۰۳
سیمان مازندران	۹۷۷۸	۴۶۵
سیمان دورود	۷۵۵۶	۳۵۹
آسان پرداخت پرشین	۲۷۱۷۴	۱۲۹۴
صنایع کاغذسازی کاوه	۴۰۵۴۱	۱۹۴
بیمه ملت	۱۰۵۹۹	۵۰۴
سیمان داراب	۱۱۱۲۵	۵۲۹
فولاد آلیاژی ایران	۱۳۲۴۴	۶۳۰
سیمان خزر	۱۴۸۸۷	۷۰۸
آبسال	۳۹۸۱۷	۱۸۹۶
قندلرستان	۲۵۵۳۶	۱۲۱۶
فولاد مبارکه اصفهان	۵۲۶۷	۱۹۶
فنرسازی زر	۸۸۴۸	۴۲۱
سیمان فارس و خوزستان	۱۱۵۴۷	۵۴۹
سیمان کردستان	۷۶۶۹	۳۶۵
سرمایه گذاری گروه توسعه ملی	۱۰۲۳۲	۴۸۷
تولیدی کاشی تکسرام	۱۷۲۸۷	۸۲۳
فجرانرژی خلیج فارس	۱۹۶۹۹	۹۳۸
پالایش نفت اصفهان	۵۹۳۰	۲۶۲
پتروشیمی شازند	۱۵۸۴۶	۷۵۴
صنایع پتروشیمی خلیج فارس	۹۲۷۰	۲۸۵
سیمان شاهرود	۱۳۲۸۲	۶۳۲
نفت پارس	۲۵۳۴۵	۱۲۰۶
معدنی و صنعتی گلگهر	۱۱۵۲۶	۵۴۸
حمل و نقل بین‌المللی خلیج فارس	۵۹۹۲	۲۸۵
پارس خودرو	۳۴۴۰	۱۶۱
فرآوری موادمعدنی ایران	۲۱۴۴۷	۱۰۲۱
پتروشیمی پردیس	۳۸۸۰۰	۱۱۹۷
درخشان تهران	۵۱۴۸۹	۲۴۵۱
سرمایه گذاری صنعت بیمه	۵۶۰۷	۲۶۷
ایران تایر	۵۰۴۰۰	۱۸۹۵
معدنی و صنعتی چادرملو	۶۲۲۸	۴۰۵
فروسیلیس ایران	۲۱۶۹۸	۱۰۰۳
توریستی و رفاهی آبادگران ایران	۱۵۹۶۲	۷۶۰
پست بانک ایران	۹۴۴۳	۴۴۹
معدنی و صنعتی چادرملو	۷۸۷۷	۳۷۵
پتروشیمی نوری	۶۷۶۵۳	۳۲۲۱
پلاسکوکار	۸۹۷۶	۱۴۲
سیمان صوفیان	۹۰۰۲	۴۲۸
پلیپروپیلن جم-جمپیلن	۴۴۵۸۸	۲۱۲۳
تراکتورسازی ایران	۱۴۶۲۸	۶۹۶
سامان گستر اصفهان	۱۶۷۰۱	۷۹۵
پالایش نفت تبریز	۱۵۳۹۹	۴۵۸
گسترش صنایع و خدمات کشاورزی	۴۱۶۳۹	۱۵۲۶
کربن ایران	۶۱۹۱۳	۲۹۴۸
صنعتی بهشهر	۲۳۹۰۰	۱۰۸۱
سرمایه گذاری بوعلی	۷۱۶۰	۳۲۸
پتروشیمی خارک	۲۷۰۸۷	۱۲۸۹
نوسازی و ساختمان تهران	۷۴۰۰	۳۴۲
سرمایه گذاری صنایع پتروشیمی	۱۴۶۸۸	۶۹۹
موتورسازان تراکتورسازی ایران	۹۰۸۴	۴۳۲
مس شهید باهنر	۲۹۳۰۰	۱۰۷۷
مبین انرژی خلیج فارس	۱۷۳۴۳	۸۲۵
تجارت الکترونیک پارسیان	۱۰۱۱۲	۳۷۵
سیمان قائن	۳۸۰۱۵	۱۸۱۰
کاشی الوند	۲۸۴۸۷	۶۱۱
قند اصفهان	۸۹۰۴۰	۴۲۴۰
داده‌پردازی ایران	۲۳۱۳۳	۱۱۰۱
ایرکاپارت صنعت	۱۱۴۶۳	۵۴۵
بیمه آسیا	۱۱۸۵۱	۱۰
لیزینگ ایرانیان	۱۱۳۳۲	۵۳۹
پارس مینو	۴۸۶۰۹	۲۳۱۴
سیمان فارسنو	۳۱۳۵۳	۱۴۹۳
ریخته گری تراکتورسازی ایران	۲۲۹۷۹	۱۰۱۷
مهرکام پارس	۶۶۵۳	۳۱۶
پالایش نفت بندرعباس	۱۰۰۰۰	۲۱۵
صنایع کاشی و سرامیک سینا	۲۶۹۷۸	۱۲۸۴
سیمان آرتا اردبیل	۳۶۰۴۵	۱۷۱۶
داروسازی زاگرس فارمد پارس	۲۱۸۸۲	۱۰۴۲
افست	۲۲۹۰۰	۱۰۹۰
گروه صنایع بهشهر ایران	۷۵۹۹	۳۶۱
کاشی پارس	۵۱۶۶۹	۲۴۶۰
قند نیشابور	۲۱۱۹۸	۱۰۰۹
فرآورده‌های غذایی و قند پیرانشهر	۶۶۵۳۷	۳۱۶۸
سبحان دارو	۲۲۹۵۳	۱۰۸۶
گروه صنعتی ملی(هلدینگ	۱۰۹۷۸۲	۵۲۲۷
کیمیدارو	۲۳۲۷۱	۱۱۰۸
رینگ‌سازی مشهد	۲۸۷۴۲	۱۳۶۸
نیرو ترانس	۳۴۰۴۹	۱۶۲۱
سرامیک‌های صنعتی اردکان	۳۷۴۱۷	۱۷۸۱
تأمین سرمایه امید	۵۱۷۳	۲۴۶
معادن بافق	۳۳۸۱۰	۵۹۲
بهنوش ایران	۴۹۲۳۸	۲۳۴۴
همکاران سیستم	۱۵۹۵۶	۷۵۹
س.صنایع شیمیایی ایران	۱۶۸۹۵	۲۸۴
سیمان هرمزگان	۱۴۲۹۵	۶۸۰
پتروشیمی پارس	۸۳۸۷۳	۳۲۰۱
صنایع شیمیایی سینا	۱۲۳۸۰۶	۵۸۹۵
سرمایه گذاری ساختمان ایران	۲۵۹۰۰	-۲۶۳
صنایع جوشکاب یزد	۸۲۹۳۹	۳۹۴۹
پتروشیمی جم	۱۸۹۰۲	۵۱۸
آلومینیوم ایران	۱۳۸۰۰	۳۸۱
ملی صنایع مس ایران	۷۸۸۰	۱۳۰
شیرپاستوریزه پگاه خراسان	۸۶۴۱۳	-۸۷۶
سرمایه گذاری ملی ایران	۱۳۰۹۱	۶۲۳
تولید محور خودرو	۱۶۷۰۰	۴۲۹
محورسازان ایران خودرو	۸۶۷۰	۴۱۱
کابل البرز	۳۱۴۰۵	۱۴۹۵
کمک فنر ایندامین	۱۵۰۹۹	۱۲۳
لنت ترمز ایران	۷۸۳۰۲	۳۷۲۸
صنایع شیمیایی فارس	۱۳۶۰۶	۶۴۷
نفت بهران	۳۵۶۰۰	-۱۴۰۰
سرمایه گذاری سپه	۶۹۰۰	۱۴۲
فراورده‌های نسوز ایران	۶۵۷۳۶	۳۱۳۰
نیرو محرکه	۲۲۴۵۴	۱۰۶۹
بانک کارآفرین	۶۷۵۳	۳۲۱
کشت و صنعت چین چین	۴۲۹۹۷	۲۰۹
سیمان بهبهان	۴۵۸۴۹	۲۱۸۳
کمباین سازی ایران	۷۶۶۶	۳۶۵
آهنگری تراکتورسازی ایران	۹۶۷۹	۲۷۸
الکتریک خودرو شرق	۱۱۴۳۳	۵۴۴
سرمایه گذاری توسعه‌ملی	۶۱۵۴	۱۰۷
سیمان شمال	۹۲۰۰	۱۷۷
مخابرات ایران	۸۵۵۷	۴۰۷
شهد	۲۴۰۵۶	۱۱۴۵
س.ص.بازنشستگی کارکنان بانک ها	۳۳۳۰	۱۵۸
سرمایه گذاری رنا(هلدینگ	۴۲۵۲	۲۰۱
گروه بهمن	۵۴۹۶	۲۱۷
سرمایه گذاری بهمن	۶۷۱۱	۳۱۹
تأمین سرمایه نوین	۶۸۵۰	-۷۹